

Številka: 007-157/2023
Ljubljana, 25. april 2025
EVA 2023-2030-0029
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o sodiščih (EVA 2023-2030-0029) – redni postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o sodiščih (EVA 2023-2030-0029) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.</p> <p style="text-align: right;">Barbara KOLENKO HELBL GENERALNA SEKRETARKA</p> <p>Prejmejo:</p> <ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije,– Ministrstvo za pravosodje,– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">– Andreja Katič, ministrica za pravosodje,– mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka,– dr. Milan Brglez, državni sekretar,– mag. Valentina Vehovar, generalna direktorica,– Marija Atelšek, sekretarka.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi dela ali celotnega gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none">– Andreja Katič, ministrica za pravosodje,– mag. Andreja Kokalj, državna sekretarka,– dr. Milan Brglez, državni sekretar– mag. Valentina Vehovar, generalna direktorica.

5. Kratek povzetek gradiva:

Obstoječi dvotirni sistem prvostopenjskih sodišč (okrožna in okrajna sodišča; deljena stvarna in krajevna pristojnosti) v Republiki Sloveniji kaže na več pomanjkljivosti, predvsem z vidika enakomerne obremenjenosti sodnikov in učinkovitosti poslovanja. Obstoječe rešitve niso prinesle želenih rezultatov, saj predsedniki sodišč nimajo dovolj možnosti za optimalno razporejanje sodnikov in enakomerno obremenitev. Problematična je tudi velika razdrobljenost okrajnih sodišč, ki so pogosto zelo majhna in občutljiva na odsotnosti ali povečan obseg zadev.

S predlogom Zakona o sodiščih se vzpostavlja eno vrsto prvostopenjskih sodišč, to je okrožno sodišče. Dosedanja okrajna sodišča bodo postala zunanji oddelki okrožnega sodišča (notranje organizacijske enote okrožnih sodišč). Okrožno sodišče bo sodno oblast izvajalo na sedežu sodišča in na njegovih zunanjih oddelkih. Območja okrožnih sodišč ostajajo nespremenjena. Predlog zakona določa okvir za enotno določitev izključnih pristojnosti za reševanje zadev, kjer je to potrebno (trenutno so določene nepregledno v različnih zakonih). S predlaganim zakonom se realizira odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-82/21-17 z dne 24. 4. 2024 o ugotovitvi, da sta druga in tretja poved šestega odstavka 71. člena Zakona o sodiščih v neskladju z Ustavo na način, da se uvaja pritožbeni personalni svet in suspenzivnost pritožbe zoper razporeditev sodnika.

Z vidika področja upravljanja sodišč ostaja vodenje na okrožnih sodiščih enako, zunanje oddelke pa bodo vodili sodniki, ki jih bo določil predsednik sodišča z letnim razporedom. Omogoča se razvejano upravljavsko strukturo za sodišča z večjim številom sodnikov - če ima sodišče več kot 150 sodnikov, ima lahko predsednik sodišča kar štiri podpredsednike. Mandat predsednikov sodišč se skrajšuje na pet let, hkrati pa se določa omejitev mandatov z možnostjo enkratne ponovitve na isto sodišče. Uvaja se tudi nov institut suspenz predsednika sodišča. Predsednik sodišča bo lahko v suspenzu, če bo uveden postopek razrešitve ali pa če bo suspendiran kot sodnik na podlagi določb Zakona o sodnikih. O suspenzu predsednika sodišča bo odločil sodni svet, o suspenzu predsednika vrhovnega sodišča pa državni zbor.

Uvaja se tudi periodični notranji nadzor predsednika sodišč višje stopnje nad opravljanjem zadev sodne uprave, ki se bo izvajal na vsaka 3 leta. Namen je revizija notranjega poslovanja sodišč, sprotno odkrivanje in odprava morebitnih nepravilnosti ter vzpostavitev dobrih praks. Poročilo o opravljenem nadzoru se bo posredovalo predsedniku vrhovnega sodišča, ki mora imeti pregled nad poslovanjem vseh sodišč.

Kot novost se uvaja izvajanje strokovne psihološke pomoči za obvladovanje psihičnih obremenitev sodnikov in sodnega osebja.

Z vidika zagotavljanja javnosti se določa objava sodnih odločb na spletu, in sicer bo vrhovno sodišče objavilo vse svoje odločbe in odločbe višjih sodišč, razen odločb, v katerih je odločeno o istovrstnih pravnih vprašanjih in dejanskih stanjih, ki so predmet že objavljenih sodnih odločb. Objavljene bodo tudi pravnomočne sodne odločbe sodišč prve stopnje, s katerimi je bilo odločeno o glavni stvari in so pomembne za krepitev pravne varnosti ter zagotavljanje enotne sodne prakse.

Z ustrežno dolžino prehodnega obdobja do začetka uporabe zakona se zagotavlja ustrezen čas za prilagoditev poslovanja sodišč, kar zajema predvsem prilagoditev informacijskih sistemov za vodenje in dodeljevanje zadev (vpisniki, e-spis). V tem času bodo izvedene tudi priprave za organizacijske spremembe okrožnih sodišč in njihovih zunanjih oddelkov. Okrajna sodišča, ki so že sedaj

organizacijske enote okrožnih sodišč, bodo postala notranje organizacijske enote okrožnih sodišč in se bodo preimenovali v zunanje oddelke, z izjemo sedežnih okrajnih sodišč, ki bodo ukinjena. Izjema pri tem je Okrajno sodišče v Ljubljani, ki bo postalo zunanja enota Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Predlog zakona je del prenove sodniške zakonodaje. Predlog Zakona o sodiščih in predlog Zakona o sodnikih sestavljata nedeljivo celoto, pri čemer je Zakon o sodiščih predvsem organizacijski zakon, Zakon o sodnikih pa ureja sodnikova statusna vprašanja. Ker pa nekatera področja ureja le ZSSve, je predlagane rešitve v novih zakonih treba upoštevati in uskladiti tudi z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem svetu. Ker se glede pravic in dolžnosti državnega tožilca v zvezi z državnotožilsko službo, ki niso urejene z Zakonom o državnem tožilstvu, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki velja za sodnike, se s predlogom Zakona o sodnikih v posebni noveli usklajujejo tudi določbe Zakona o državnem tožilstvu. Zato je istočasna obravnava vseh štirih predlogov zakonov in njihovo istočasno sprejetje nujno, saj je tudi uveljavitev in začetek uporabe novih oziroma spremenjenih določb vezana na enako časovno obdobje.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Ocena finančnih posledic predloga zakona je povezana predvsem s prenovo informacijske podpore zaradi reorganizacije prvostopenjskih sodišč. Druge finančne posledice so povezane z zagotavljanjem psihološke podpore sodnikom, varnostne arhitekture in izobraževanja pravosodnih deležnikov. Podrobneje so finančne posledice predstavljene v 3. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	/	+ 7.452.700,00 EUR	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Zakon ne bo imel vpliva na pristojnost, delovanje ali financiranje občin.	
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA – Združenju občin Slovenije ZOS: DA – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> – delno. <p>Upoštevan je bil predlog glede spremembe območij višjih sodišč. Njihove pripombe in opredelitev do pripomb so podrobneje prikazani v 7. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
<p>Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija 9. oktobra 2023 (z rokom za oddajo komentarja 30 dneh od objave). Predlog zakona je bil 3. oktobra 2023 poslan v strokovno usklajevanje Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Sodnemu svetu in Slovenskemu sodniškemu društvu. Predlog zakona je bil 6. oktobra 2023 poslan Vrhovnemu državnemu tožilstvu, Državnotožilskemu svetu, Državnemu odvetništvu Republike Slovenije, Notarski zbornici Slovenije in Odvetniški zbornici Slovenije.</p> <p>Predlog zakona je bil 9. oktobra 2023 poslan naslednjim institucijam: Zbornica izvršiteljev Slovenije, zbornica upraviteljev Slovenije, Strokovni svet za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje, Komisija za preprečevanje korupcije RS, Varuh človekovih pravic, Zagovornik načela enakosti, Informacijski pooblaščenec RS, Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije, Sindikat delavcev v pravosodju in Geodetska uprava RS.</p> <p>Mnenja, predloge in pripombe so podali Vrhovno sodišče Republike Slovenije, višja sodišča in okrožna sodišča, Sodni svet, Državnotožilski svet in Slovensko sodniško društvo. V sklopu medresorskega in strokovnega usklajevanja so mnenja podali Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za digitalno preobrazbo, Državno odvetništvo, Informacijski pooblaščenec, Zagovornik načela enakosti, Sindikat delavcev v pravosodju, Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti, ZOS, SOS, ZMOS, Območni zbor odvetnikov Krško, Odvetniška zbornica Slovenije in Društvo novinarjev Slovenije. Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Varuh človekovih pravic so podali mnenje brez pripomb.</p> <p>Predlog zakona je bil 2. julija 2024 poslan v drugi krog strokovnega usklajevanja Vrhovnemu sodišču, Sodnemu svetu RS, Sodniškemu društvu Slovenije, Vrhovnemu državnemu tožilstvu in Državnotožilskemu svetu z rokom za pripombe do 31. julija 2024.</p> <p>Predlog zakona je bil ponovno poslan Službi Vlade RS za zakonodajo 29. novembra 2024, Ministrstvu za finance 3. decembra 2024, 12. marca 2025, 3. aprila 2025 in 22. 4. 2025 ter Ministrstvu za javno upravo 17. januarja 2025, 12. marca 2025 in 11. aprila 2025.</p>	

Mnenja, predloge in pripombe so podali Služba Vlade RS za zakonodajo, Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za finance.

Predlagane zakonodajne rešitve so rezultat večletnih usklajevanj, ki so potekala s sodstvom (Vrhovno sodišče Republike Slovenije in Slovensko sodniško društvo) in Sodnim svetom Republike Slovenije. Predlog zakona skupaj s predlogom Zakona o sodnikih in predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem svetu predstavlja sistemsko prenovo zakonodaje, ki ureja področje sodstva z vidika organizacije in pristojnosti sodišč ter statusni položaj sodnikov.

Pripombe strokovne javnosti in opredelitve predlagatelja so podrobneje prikazane v 7. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Andreja Katič
ministrica

Priloge:

- priloga 2,
- priloga 3 - predlog Zakona o Sodiščih,
- Priloga 1 k predlogu Zakonu o sodiščih (določitev pristojnosti okrožnih sodišč),
- priloga 4,
- MSP test.

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije naseji dne.....sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o sodiščih (EVA 2023-2030-0029) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara KOLENKO HELBL
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.